

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 11.10.2005
KOM(2005) 479 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE RADE, EURÓPSKEMU PARLAMENTU A EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU**

o reakcii colných úradov na najnovší vývoj v oblasti falšovania a pirátstva

OBSAH

1.	ÚVOD	3
2.	HODNOTENIE – NARASTAJÚCI PROBLÉM	4
2.1	Prípady zhabania výrobkov colnými úradmi poukazujú na narastajúci a mnohostranný problém.....	4
2.2	Príčiny veľkého nárastu obchodu s falšovanými výrobkami	5
2.3	Nové hrozby	6
3.	ODPORÚČANIA - AKČNÝ PLÁN ÚČINNEJ REAKCIE COLNÝCH ORGÁNOV NA FALŠOVANIE A PIRÁTSTVO	7
3.1	Zdokonalenie ochrany na úrovni Spoločenstva	7
3.1.1	Právne predpisy	7
3.1.2	Zvyšovanie operatívneho výkonu	8
3.2	Prehlbovanie partnerstva medzi colnými úradmi a podnikmi.....	11
3.3	Posilňovanie medzinárodnej spolupráce	12
4.	ZÁVER	16

1. Úvod

Zdravie a bezpečnosť občanov EÚ, ich pracovné miesta, konkurencieschopnosť Spoločenstva, obchod a investície do výskumu a inovácií sú vystavené narastajúcemu nebezpečenstvu priemyselnej výroby falšovaného tovaru.

Toto oznámenie obsahuje hodnotenie súčasnej situácie vychádzajúce z analýzy najnovších skúseností colných úradov EÚ získaných v snahe zastaviť tok falšovaného tovaru v medzinárodnom obchode. Predstavuje aj množstvo konkrétnych iniciatív, ktoré spoločne tvoria akčný plán zlepšenia implementácie opatrení a právnych predpisov zameraných na boj proti falšovaniu, najmä pomocou zásahov colných úradov.

V oznámení sa opisuje nárast tohto nezákonného obchodovania, o čom svedčí **1000 % nárast počtu sfalšovaných výrobkov**, ktoré **zhabali** colné úrady EÚ v období od roku 1998 do roku 2004. **Ročne je zhabaných viac než 100 miliónov výrobkov¹**, napriek tomu je to len špička ľadovca. Toto nezákonné obchodovanie nemá vplyv len na zamestnanosť, zdravie, bezpečnosť a konkurencieschopnosť, ale je aj príčinou veľkých daňových strát, keďže veľká časť tohto tovaru sa predáva na čiernom trhu. Výroba falšovaného tovaru vedie aj k nezákonnému zamestnávaniu a často je spájaná s nezákonným prisťahovalectvom a s nadnárodným organizovaným zločinom.

Jedným z najalarmujúcejších aspektov tohto javu je **zvýšené nebezpečenstvo pre občanov EÚ v dôsledku rastu počtu nebezpečných falšovaných výrobkov, ako sú lieky, automobilové diely a potraviny**. Štúdie ukázali, že pred dvadsiatimi rokmi pôsobilo 7 z 10 firiem, ktorých výrobky boli falšované, v oblasti luxusného tovaru. **V roku 2004 bolo na hraniciach Spoločenstva zhabaného viac než 4,4 milióna falšovaných potravín a alkoholických nápojov** (196 % nárast oproti predchádzajúcemu roku), pričom menej než 2 % zhabaných výrobkov patrili do kategórie luxusných.

Aby sa podarilo výrazne obmedziť celosvetový obchod s pirátskym a falšovaným tovarom a bojovať proti nadnárodným sieťam pôsobiacim v tejto oblasti, sú potrebné protiopatrenia na vnútroštátnej úrovni, na úrovni Spoločenstva a na medzinárodnej úrovni.

Na boj proti falšovaniu a pirátstvu boli prijaté mnohé právne nástroje Spoločenstva a zároveň existuje niekoľko ďalších dôležitých iniciatív a trendov.

V oblasti colného práva sú najdôležitejšími nástrojmi nariadenie Rady (ES) č. 1383/2003 z 22. júla 2003², ktoré sa týka colného konania pri tovare podozrivom z porušovania niektorých práv duševného vlastníctva a opatrení, ktoré sa majú prijať pri tovare, u ktorého sa zistilo, že sa takéto práva porušili, a jeho vykonávacie nariadenie, nariadenie Komisie (ES) č.1891/2004 z 21. októbra 2004³.

V oblasti vnútorného trhu je ústredným nástrojom smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004⁴ o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (takzvaná

¹ Hodnota výrobkov, ktoré ročne zhabú colné orgány EÚ, sa odhaduje na 1 až 2 miliardy eur.

² Ú. v. ES L 196 z 2.8.2003.

³ Ú.v. ES L 328 z 30.10.2004.

⁴ Ú. v. EÚ L 195 z 2.6.2004.

smernica o presadzovaní) a nedávno prijaté návrhy Komisie, ktorých cieľom je posilniť trestnoprávne opatrenia v boji proti falšovaniu⁵. Okrem toho Komisia prijala v novembri 2004 stratégiu presadzovania ochrany práv duševného vlastníctva (PDV) v tretích krajinách⁶.

Ako sa však ďalej uvádza v časti 3, proti falšovaniu a pirátstvu v colnej oblasti je možné bojovať ešte viac.

2. HODNOTENIE – NARASTAJÚCI PROBLÉM

2.1 Prípady zhabania výrobkov colnými úradmi poukazujú na narastajúci a mnohostranný problém

V švajčiarskom Davose vyzvali v roku 2003 poprední svetoví predstavitelia podnikateľskej sféry a vlád k „celosvetovému úsiliu v boji proti falšovaniu výrobkov, ktorých hodnota sa v súčasnosti odhaduje na viac než 450 miliárd dolárov ročne“. Za najdôležitejšie sa považovalo zdokonalenie hraničných kontrol.

Podľa štúdií OECD už v roku 1998 dosahoval podiel falšovaných výrobkov 5 až 7 % celosvetového obchodu. V tom istom roku zhabali colné úrady na vonkajších hraniciach EÚ približne 10 miliónov falšovaných a pirátskych výrobkov. V roku 2004 zhabali colné úrady EÚ viac než 103 miliónov falšovaných výrobkov, čo predstavuje 1000 % nárast.

Hoci skutočná miera výskytu prípadov falšovania sa pre ich špecifickú podstatu nedá presne vypočítať, podrobná colná štatistika EÚ o prípadoch zhabaných falšovaných výrobkov ponúka možnosť sledovať meniaci sa vývoj v tejto oblasti. Správy o falšovaných výrobkoch zhabaných na hraniciach Spoločenstva, ktoré colné správy členských štátov predkladajú Komisii podľa nariadenia Komisie (ES) č. 1891/2004 z 21. októbra 2004, obsahujú pomerne presné údaje o meniacej sa štruktúre v oblasti falšovania a pirátstva v medzinárodnom obchode.

Treba poznamenať, že ďalej uvedené hodnotenie povahy a rozsahu problému je predmetom výročnej správy Komisie podľa článku 23 nariadenia Rady (ES) č. 1383/2003.

Príloha 1 obsahuje porovnanie a zhrnutie celosvetových údajov za ostatné roky. V tomto zhrnutí sa uvádza počet zaistených výrobkov aj počet prípadov, ktorými sa zaoberali colné úrady⁷.

Podrobná analýza štatistiky prípadov zhabania výrobkov colnými orgánmi EÚ za ostatných 5 rokov poukazuje na:

---

⁵ Pozri KOM (2005) 276, „Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o trestnoprávných opatreniach, ktorých cieľom je zabezpečiť presadzovanie práv duševného vlastníctva“ a „Návrh rámcového rozhodnutia Rady na zdokonalenie právnych predpisov v boji proti porušovaniu práv duševného vlastníctva“.

⁶ Ú. v. EÚ C 129 z 26.5.2006, s. 3.

⁷ Podrobnosti sú uvedené na internetovej stránke GR pre dane a colnú úniu.

Kvantitatívne zmeny:

- Počet **zhabaných** výrobkov **stúpol** za toto obdobie o **1000 %**
- Colné orgány v súčasnosti zhabú viac než **100 miliónov výrobkov** ročne
- uvedené výrobky sa vyrábajú predovšetkým v **Ázii**, a to najmä v **Číne**
- od roku 2003 do roku 2004 sa **počet colných prípadov**, ktoré sa týkali falšovania výrobkov, **zdvojnásobil** na 22 000 prípadov ročne
- narastajúce problémy súvisiace s **potrebou zničiť** veľké množstvo zhabaného tovaru **bez poškodenia životného prostredia**

Kvalitatívne zmeny:

- veľký nárast počtu falšovaných výrobkov **ohrozujúcich zdravie a bezpečnosť**
- väčšinu zhabaných výrobkov tvoria v súčasnosti **predmety do domácnosti**, a nie luxusný tovar
- rastúci počet **najmodernejších výrobkov hi-tech**
- výroba je **hromadná**
- vysoká kvalita falšovaných výrobkov často znemožňuje ich identifikáciu bez zodpovedajúcich odborných znalostí

V roku 2004 zhabali colné orgány na hraniciach EÚ okrem bežných druhov výrobkov (ako napr. luxusný tovar, cigarety, DVD, CD, textilný tovar atď.) aj tento tovar: minerálne vody, džemy, mobilné telefóny, kávu, jablká, krémy na tvár, kvety, automobilové diely, pracie prášky, farmaceutické výrobky, holiace prístroje, zubné pasty a kefky atď.

Kvalita týchto falšovaných výrobkov je v súčasnosti taká vysoká (kópie môžu mať dodatočné bezpečnostné hologramy), že je pre colné orgány a dokonca aj pre samotných nositeľov práv stále ťažšie rozpoznať originál od falšovaného výrobku.

2.2 Príčiny veľkého nárastu obchodu s falšovanými výrobkami

Príčiny tohto enormného nárastu spočívajú **vo vysokých ziskoch a pomerne nízkom riziku**, najmä čo sa týka postihov v niektorých štátoch, a vo všeobecnom celosvetovom raste kapacity priemyselnej výroby kvalitného tovaru.

Vhodným príkladom sú pirátske kópie DVD, pri ktorých sa dajú dosiahnuť vyššie zisky než pri zodpovedajúcom množstve mäkkých drog, pričom postihy v prípade odhalenia sú oveľa nižšie. Ďalším vhodným príkladom sú cigarety: ak sa falšovateľom podarí doručiť len jednu z desiatich zásielok falšovaných cigariet, investícia sa mu aj tak úspešne vráti. Falšovanie

v takomto rozsahu okrem toho páchatelom poskytuje užitočný nástroj na pranie špinavých peňazí z trestnej činnosti.

Stále dokonalejšie metódy priemyselnej výroby v niektorých štátoch (najmä v Číne) ponúkajú odvetviu výroby falšovaného tovaru stále viac možností. Prípady zhabania falošných častí počítačov, náplní do tlačiarň, mobilných telefónov a automobilových dielov poukazujú na možnosť, že postupne sa dá napodobniť všetko.

Aj tie štáty, ktoré snažili (prijatím nových zákonov) zastaviť výrobu, majú problémy s kontrolou odvetví, ktoré dokážu rýchlo zmeniť výrobu, dôvodom ťažkostí môžu byť aj nedostatky v presadzovaní právnych predpisov na miestnej úrovni.

Túto tendenciu podporil **rastúci záujem organizovaného zločinu o získanie podielov z týchto vysokých ziskov**. Zásielky často neobsahujú len falšované výrobky, ale aj iný nezákonne dovezený tovar ako napr. nedovolené drogy. Do súvislosti s obchodom s napodobeninami sa dávajú aj teroristické skupiny.

2.3 Nové hrozby

Falšovanie a pirátstvo sa vo všeobecnosti považujú za **hrozbu pre investície a pracovné miesta** v našich znalostných ekonomikách a za jav, ktorý poškodzuje kultúrne dedičstvo mnohých štátov.

Kvôli rastúcej priemyselnej výrobe a bezohľadnosti páchatelov sme však v súčasnosti vystavení vážnym **zdravotným a bezpečnostným rizikám**.

K nebezpečným výrobkom, ktoré v ostatnom čase zhabali colné orgány, patria falšované farmaceutické výrobky, ktoré často mierili do najmenej rozvinutých oblastí. Zhabané falšované potraviny, pracie prášky a nebezpečné hračky taktiež poukazujú na potrebu prijať protiopatrenia a zabezpečiť účinnú implementáciu príslušných právnych predpisov.

Rast priemyselnej výroby falšovaného tovaru zvyšuje aj riziko, že vlády vo vyrábajúcich a spotrebiteľských štátoch utrpia **závažné daňové straty**, keďže páchatelia pôsobia takmer výlučne v čiernej ekonomike. Ročnú stratu DPH v dôsledku falšovania výrobkov len v samotnom Spojenom kráľovstve odhadujú podniky na 2,5 miliardy eur.

Niektoré falšované výrobky, ktoré odhalili colné orgány, predstavujú iný druh vážneho nebezpečenstva pre spoločnosť; ide o falošné alebo nevyplnené cestovné pasy, občianske preukazy, sobášne listy, vodičské preukazy atď., ktoré môžu podporovať nezákonné prisťahovalectvo alebo ohrozenie bezpečnosti.

Narastajúce obavy vzbudzuje prekládka tovaru, pretože páchatelia menia trasy, a tak zastierajú pôvod tovaru. Štáty, ktoré colné úrady vo všeobecnosti považovali za málo rizikové, ako napr. Japonsko a USA, sa kvôli tranzitu a prekládke falšovaného tovaru dostávajú do rizikovejšej skupiny. V jednom prípade zhabaného tovaru v roku 2004 sa ukázalo, že falšované automobilové systémy boli dovezené z USA, hoci tovar v skutočnosti pochádzal z Číny. Objavili sa prípady, v ktorých bolo aj samotné Spoločenstvo využité na zastieranie pôvodu tovaru (napr. falšované lieky prepravované z Ázie do Afriky s prekládkou v EÚ).

Predaj cez internet ako narastajúci problém Viac než 30 % všetkých poštových zásielok, ktoré v roku 2004 zhabali colné úrady, súviselo s predajom cez internet. Keďže ide o malé množstvá, nadobúda stále väčší význam využívanie jednoduchého nízkonákladového ničenia, ktoré v súčasnosti povoľuje článok 11 nariadenia Rady (ES) č. 1383/2003.

3. ODPORÚČANIA - AKČNÝ PLÁN ÚČINNEJ REAKCIE COLNÝCH ORGÁNOV NA FALŠOVANIE A PIRÁSTVO

Ústrednú úlohu colných orgánov v boji proti medzinárodnej preprave falšovaného tovaru dokazuje skutočnosť, že na celom svete zhabú asi 70 % všetkých falšovaných výrobkov. Okrem toho sú colné orgány jediným subjektom na vymáhanie výkonu práva povereným osobitnou úlohou v rámci dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (dohody TRIPS).

Napriek tejto situácii je však jasné, že colné úrady môžu spraviť viac. Ak sa má problém udržať pod kontrolou, je potrebný hlbší a komplexnejší prístup. Okrem zhabania tovaru treba zamerať pozornosť najmä na vyšetrovanie s cieľom zastaviť výrobu, distribúciu a predaj falšovaných výrobkov. Je nevyhnutné zlepšiť spoluprácu s inými subjektmi. Hoci toto oznámenie sa zameriava predovšetkým na operatívnu spoluprácu, najmä s podnikmi a colnými orgánmi v tretích krajinách, nesmie sa prehliadať potreba úzkej spolupráce medzi orgánmi na vymáhanie výkonu práva.

Je dôležité, aby všetky komplexné prístupy vychádzali z praktických opatrení, ktoré je možné presadzovať. Podniky prejavili ochotu podporovať takéto konkrétne iniciatívy colných orgánov.

Za potrebné sa považujú opatrenia v troch kľúčových oblastiach: zdokonaľovanie ochrany na úrovni Spoločenstva, posilňovanie partnerstva medzi colnými orgánmi a podnikmi a rozvíjanie medzinárodnej spolupráce⁸. Ďalšia časť obsahuje analýzu týchto oblastí a súbor vhodných odporúčaní. Ak sa tieto opatrenia prijmú na politickej úrovni, budú spolu tvoriť **akčný plán**, ktorého implementáciu a úspech by mohla sledovať a hodnotiť Komisia.

3.1 Zdokonalenie ochrany na úrovni Spoločenstva

Je nevyhnutné zdokonaľovať ochranu proti výrobkom, ktoré predstavujú nebezpečenstvo pre zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov v EÚ (napr. falšované farmaceutické výrobky, automobilové diely, potraviny atď.) alebo ktoré pravdepodobne súvisia s organizovaným zločinom (napr. cigarety, alkohol a DVD).

Na to je potrebné v prvom rade zlepšiť colné kontroly pri dovoze tovaru tak, že sa overí náležitosť uplatňovaných právnych a praktických opatrení a v prípade potreby sa odporúčia zmeny.

---

⁸ Niektoré opatrenia sa môžu financovať v rámci programu Colníctvo 2007.

3.1.1 Právne predpisy

V Spoločenstve majú colné orgány právomoci, ktoré prekračujú rámec minimálnych kontrol pri dovoze stanovených v dohode TRIPS, a môžu zaistiť podozrivý tovar pri dovoze a vývoze, tranzite alebo pri prekládke. V roku 2004 bolo výsledkom colných zásahov v Spoločenstve asi 22.000 prípadov zhabania falšovaných výrobkov (v roku 2003 to bolo 10.000 prípadov).

Colné orgány bojovali od roku 1986 na úrovni Spoločenstva proti porušovaniu práv duševného vlastníctva prostredníctvom rôznych právnych nástrojov. Situácia sa výrazne zmenila po prijatí nového colného právneho predpisu Spoločenstva (nariadenie Rady (ES) č. 1383/2003), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2004. Týmto novým predpisom sa zaviedli kontroly v oblastiach, v ktorých predtým žiadne kontroly neboli (napr. práva k odrodám rastlín, označenie pôvodu a zemepisné označenie), zaviedli sa zjednodušené postupy, dosiahlo sa zníženie nákladov pre podniky a členským štátom sa poskytla možnosť povoľovať zničenie falšovaných výrobkov bez zbytočnej byrokracie.

Colné predpisy EÚ v tejto oblasti sa v súčasnosti považujú za najúčinnnejšie na svete (Čína prijala nové právne predpisy, ktoré sú podobné); ich účinnosť sa prejavuje aj skutočnosťou, že colné správy členských štátov zhabú podstatne viac falšovaných výrobkov než kdekoľvek inde. Vďaka kontrolám všetkých pohybov tovaru, predovšetkým pri prekládke, chránia colné orgány nielen EÚ, ale aj iné časti sveta a najmä najmenej rozvinuté štáty, ktoré sú často cieľom podvodníkov (pozri prípady zhabania falšovaných liekov, kondómov, a automobilových dielov zaistených na hraniciach EÚ na ceste do Afriky).

Keď bude v roku 2006 implementovaná smernica o presadzovaní prijatá v roku 2004, bude ochrana práv duševného vlastníctva tovaru, s ktorým sa obchoduje na medzinárodnej úrovni, doplnená zo strany Spoločenstva podobnou ochranou proti falšovaným výrobkom vyrobeným v Spoločenstve a zostávajúcim na jeho území. Táto smernica spolu s navrhovanými opatreniami v oblasti trestného práva, ktorých cieľom je posilniť presadzovanie práv duševného vlastníctva a bojovať proti trestnej činnosti, bude predstavovať pomerne silný nástroj na riešenie tejto problematiky v Spoločenstve.

Práva duševného vlastníctva tvoria rýchlo napredujúcu oblasť, v ktorej **musia zákonodarcovia a podniky spolupracovať, aby sa zabezpečilo, že právne predpisy budú spĺňať súčasné a budúce kritériá** a že ich bude možné v prípade problémov rýchlo upraviť.

V tejto súvislosti riešia podniky dva konkrétne problémy. Po prvé, hospodárske subjekty požadujú, aby členské štáty urýchlene zaviedli zjednodušené postupy ničenia, ktoré v súčasnosti právo Spoločenstva povoľuje a ktoré by znížili náklady podnikov a verejnej správy. Druhý bod sa týka existujúcej možnosti, aby cestujúci dovážali malé množstvo predmetov osobnej spotreby, ktoré môžu byť falšované. Podniky síce uznávajú, že colné úrady sa nemôžu zaoberať každým prípadom zvlášť, ale domnievajú sa, že právne predpisy vysielajú nesprávny signál a môže sa zdať, že falšovanie výrobkov tolerujú. Ďalšie pochybnosti vo vzťahu k právnym predpisom sa týkajú rozdelenia nákladov, kde sa podniky domnievajú, že väčšiu časť bremena by mali niesť páchatelia, a nie nositelia práv.

Navrhované opatrenia:

Je potrebné vyriešiť dve kľúčové otázky: zásielky s malou hodnotou a zjednodušené postupy ničenia

Mala by sa vytvoriť pracovná skupina, pozostávajúca zo zástupcov podnikov a colných úradov, ktorá by posúdila, ako sa dá zlepšiť praktické riešenie týchto otázok.

V nadväznosti na výsledky vypracované skupinou by Komisia predložila správu, ktorá by sa zaoberala potrebou zmien právnych predpisov a ktorá by obsahovala iné praktické návrhy na zlepšenie situácie.

Termín stretnutia skupiny: koniec roku 2005

Termín predloženia správy: jún 2006.

3.1.2 Zvyšovanie operatívneho výkonu

Ešte dôležitejšia než aktualizácia právnych predpisov je **potreba zabezpečiť, aby bol operatívny výkon stále na dostatočne vysokej úrovni.**

Úlohou colných orgánov je na jednej strane uľahčovať medzinárodné obchodné výmeny a na druhej strane realizovať kontroly s cieľom zastaviť nezákonné obchodovanie. Aby sa im to podarilo, je potrebné naďalej zlepšovať kontroly pomocou nových nástrojov a postupov.

V ostatných rokoch sa objavil celý rad operatívnych iniciatív, ktoré priniesli dobré výsledky v podobe nárastu počtu falšovaných výrobkov, ktoré colné orgány zhabali.

Vítaným krokom na zlepšenie spolupráce sú operatívne semináre, na ktorých sa stretávajú zástupcovia podnikov a colných orgánov, aby prediskutovali najnovší vývoj a vymenili si informácie o presadzovaní práva. Ďalším významným krokom k užšej spolupráci v oblasti presadzovania sú výmeny colných úradníkov a spoločné akcie členských štátov.

Tieto opatrenia sa musia ďalej rozvíjať a zjednotiť v **novom pláne operatívnych kontrol**, založenom na prístupe Spoločenstva k rizikovému manažmentu s využitím odborných znalostí členských štátov s cieľom šíriť osvedčené postupy v Spoločenstve a mimo neho.

Jedným z kľúčových problémov je otázka, ako sa dá zo súčasného stavu, kedy stúpa počet zhabaných výrobkov, ale stále sa nerobí dosť pre to, aby sa vypátrala a zastavila výroba a distribučné siete, dostať do situácie, kedy sa bude riešiť jadro problému.

Navrhované opatrenia:

1. Lepšie využívanie rizikového manažmentu

Keďže po nedávnej zmene Colného kódexu Spoločenstva⁹ sa kladie väčší dôraz na rizikový manažment v Spoločenstve, oblasť boja proti falšovaniu sa hodí na pilotný projekt prístupu Spoločenstva. Prvým krokom, ktorý treba podniknúť, je vypracovanie **osobitnej príručky rizikového manažmentu v oblasti falšovania výrobkov**.

Príručka by sa mala používať v praxi, čo by sa mohlo dosiahnuť rozoslaním príručky do stredísk rizikového manažmentu a prostredníctvom výmeny skúseností s rizikami v uzavretých užívateľských skupinách odborníkov v oblasti boja proti falšovaniu výrobkov. Týmto spôsobom by si odborníci mohli v reálnom čase vymieňať informácie o rizikách prostredníctvom nového systému rizikového manažmentu Spoločenstva¹⁰.

Termín pre príručku rizikového manažmentu: január 2006.

Termín vytvorenia uzavretých skupín užívateľov k FIR: január 2006.

2. Vytvorenie jednotky pre osobitné úlohy, pozostávajúcej z odborníkov colných orgánov z členských štátov, s cieľom zdokonaľiť kontroly v rámci boja proti falšovaniu výrobkov.

Takáto jednotka pre osobitné úlohy¹⁰ by pozostávala z odborníkov colných orgánov členských štátov špecializovaných na boj proti falšovaniu výrobkov, ako aj iných odborníkov z členských štátov, ich úloha by spočívala v sledovaní situácie a poskytovaní krátkodobej pomoci formou výmeny know-how a praktických odborných znalostí. Do týchto úloh by sa mohli prípadne zapojiť aj podniky.

Termín prvých krokov: október 2005

3. Spoločné operatívne kontroly

Podľa potreby by sa mohli organizovať cieleňé spoločné akcie colných orgánov alebo regionálne akcie proti falšovaniu koordinované a podporované Komisiou. Išlo by o osobitné akcie, ktoré by sa v určitom období zameriavali na konkrétne otázky súvisiace s falšovaním (vysokorizikové oblasti alebo výrobky).

Niektoré tretie krajiny, s ktorými má EÚ platnú dohodu (alebo protokol) o vzájomnej administratívnej pomoci v colných záležitostiach, by mali byť podľa potreby vyzvané, aby sa takýchto spoločných colných akcií zúčastnili.

Termín: v priebehu roku 2006

4. Operatívne semináre colných orgánov a podnikov

Tieto semináre boli v minulosti mimoriadne úspešné. Vďaka lepšie zameraným kontrolám stúpol po každom seminári počet prípadov zhabania výrobkov. Okrem toho tieto semináre posilnili spoluprácu medzi rôznymi vnútroštátnymi orgánmi a rôznymi subjektmi. Podľa potreby by mali byť doplnené o odborné vzdelávanie, porovnávaciu analýzu (benchmarking) a výmeny.

Termín: priebežne

5. Využívanie colných laboratórií

⁹ Nariadenie (ES) č. 648/2005, Ú. v. EÚ L 117 zo 4.5.2005, s. 13.

¹⁰ Financovaného v rámci programu Colníctvo 2007.

O väčšine odhalených nebezpečných výrobkov existuje len málo informácií, preto je potrebné zvážiť možnosť využívania colných alebo iných vládnych laboratórií, v ktorých by sa kontrolovali nebezpečné falšované výrobky. O prínose a možnosti realizácie (vrátane nákladov) uvedeného opatrenia by mala podať správu malá pracovná skupina¹¹ odborníkov z členských štátov.

Termín: v priebehu roku 2006

6. Colný informačný systém

V boji proti pirátstvu a falšovaniu by sa malo podporovať čo najlepšie využívanie Colného informačného systému (CIS) Európskej únie, ktorý umožňuje vnútroštátnym colným orgánom členských štátov vymieňať a vyhľadávať informácie o pašeráckych aktivitách a podávať žiadosti o konanie (pozorovanie, podávanie správ, skryté sledovanie alebo osobitné kontroly).

Zvýšilo by to vplyv kontrol a najmä by to pomohlo prerušiť distribučné siete tak, že po zaistení podozrivej zásielky v jednom členskom štáte by mohol iný členský štát proti takémuto obchodovaniu podniknúť osobitné opatrenia (pozorovanie, podávanie správ, skryté sledovanie alebo osobitné kontroly). Mimoriadny význam by to malo pre rozmáhajúce sa obchodovanie cez internet.

V tejto súvislosti bude pre posilnenie vzájomnej pomoci medzi jednotlivými členskými štátmi a medzi členskými štátmi a Komisiou dôležité využiť nariadenie Rady (ES) č. 515/97 z 13. marca 1997 o vzájomnej pomoci medzi správnymi orgánmi členských štátov a o spolupráci medzi správnymi orgánmi členských štátov a Komisiou pri zabezpečovaní riadneho uplatňovania predpisov o colných a poľnohospodárskych záležitostiach.

Termín: v priebehu roku 2006

3.2 Prehľbovanie partnerstva medzi colnými úradmi a podnikmi

Je dôležité nezabúdať na to, že s fašovanými výrobkami sa zaobchádza inak ako s inými výrobkami, na ktoré sa vzťahujú všeobecné colné kontroly. Colné orgány nezhabú tovar priamo, obvykle ho však zadržia, aby sa podnikom poskytla možnosť podniknúť potrebné opatrenia spolu s príslušnými orgánmi. Podnik musí najprv požiadať colné orgány o konanie na osobitnom formulári. Účasť podniku je nevyhnutná, keďže len nositelia práv majú odborné znalosti potrebné na rozpoznanie súčasných kvalitných falzifikátov od originálu. Podniky preberajú zodpovednosť aj za zaistenie zásielky bez náležitého odôvodnenia.

Z týchto dôvodov je na zabezpečenie účinného presadzovania colných predpisov nevyhnutné aktívne zapojenie podnikov.

Kontrolné orgány by mali užšie spolupracovať s podnikmi, zatiaľ čo podniky musia poskytovať v záujme ochrany svojich práv viac informácií. Podniky by sa mali najviac zamerať na predkladanie žiadostí o zásah colných orgánov¹², bez ktorých majú colné orgány len obmedzené možnosti a motiváciu účinne pomáhať nositeľom práv.

¹¹ Financovaného v rámci programu Colníctvo 2007

¹² Tento postup je stanovený v právnych predpisoch Spoločenstva a dáva colným orgánom právomoc a informácie potrebné na zaistenie podozrivých falšovaných výrobkov.

Dôležité je aj zlepšenie včasnej výmeny informácií medzi podnikmi a colnými orgánmi. Na druhej strane je potrebné zabezpečiť, aby sa verejné prostriedky nevynakladali na vyvíjanie zložitých alebo nákladných systémov výmeny informácií (ktoré nakoniec nemusia byť pre colných úradníkov v teréne užitočné), ktoré môžu vybudovať lacnejšie alebo efektívnejšie, najmä ak ide o priebežnú aktualizáciu systémov.

V tejto súvislosti by mohol byť riešením s efektívne vynaloženými nákladmi **elektronický informačný systém EÚ pre práva duševného vlastníctva**, ktorý by spájal existujúce nástroje colných orgánov na výmenu informácií o rizikách s možnosťou prístupu k rôznym databázam o právach duševného vlastníctva (napríklad Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu – ÚHVT) cez hypertextové odkazy. Tým by sa ušetrili zdroje a zdokonalili kontroly, keďže colné orgány by dokázali vyhľadať a osloviť nositeľa práv, kedykoľvek by na hraniciach objavili podozrivý tovar.

Navrhované opatrenia:

1. Podniky by mali zaujať aktívnejší postoj

Je potrebné podporovať podniky, najmä malé a stredné podniky, aby prekladali žiadosti o konanie colných orgánov.

Niektoré podniky (napr. Mercedes, LVMH, Panasonic, Gillette, Nike, Lacoste a BIC) vypracovali pre colné orgány stručné príručky. Tento prístup treba podporovať prostredníctvom pravidelných výmen medzi colnými orgánmi a podnikmi o novovzniknutých problémových oblastiach.

Termín: priebežne

2. Prehľbovanie partnerstva medzi colnými orgánmi a podnikmi

Podpísanie memoránd porozumenia s hlavnými zástupcami veľkých obchodných podnikov, leteckými a námornými spoločnosťami, expresnými prepravcami atď. by posilnilo spoluprácu a zlepšilo kontroly prostredníctvom intenzívnejšej výmeny informácií a lepšieho poznania nebezpečenstva, ktoré predstavuje obchodovanie s falšovanými výrobkami.

Termín: v priebehu roku 2006

3. Prehľbovanie kontaktov medzi colnými orgánmi a nositeľmi práv

Nájsť nositeľa práv v prípade zásielky falšovaného tovaru nie je pre colné orgány ľahké. Problémy, na ktoré narážajú malé a stredné podniky pri podávaní žiadostí o konanie colných úradov v 25 členských štátoch, tento problém ešte prehľbujú. Informačný systém EÚ o právach duševného vlastníctva, ktorý by spájal možnosti ponúkané systémami Spoločenstva pre rizikový manažment v podobe výmeny informácií o rizikách medzi colnými orgánmi v súvislosti s falšovaním výrobkov, s možnosťou colných orgánov mať prístup k zoznamom spoločností, hlavných výrobkov a kontaktných údajov cez internet, by colným orgánom uľahčil prácu a zabezpečil, aby ochranu colných orgánov mohlo využívať viac podnikov.

Mala by sa vytvoriť pracovná skupina pozostávajúca zo zástupcov colných orgánov a podnikov, ktorá by bola poverená vypracovaním rámca pre takýto systém.

Termín: stretnutia v 2. polroku 2005. Základný systém funkčný na konci roku 2006.

4. Rýchly informačný systém pre podniky

Mal by sa vybudovať systém, ktorý by umožnil poskytovať informácie o urgentných prípadoch. To predstavuje problém najmä pre malé a stredné podniky. Prostredníctvom ústrednej elektronickej schránky sledovanej odborníkom na boj proti falšovaniu výrobkov by sa zabezpečilo preverovanie týchto žiadostí a v odôvodnených prípadoch ich zaslanie cez systém rizikového manažmentu Spoločenstva odborníkom na boj proti falšovaniu výrobkov v členských štátoch, ako aj hlavným prístavom, letiskám a pozemným hraniciam. Systém by fungoval v reálnom čase.

Termín: rok 2006

5. Osobitné opatrenia v citlivých podnikateľských odvetviach

V týchto vysoko rizikových odvetviach, pokiaľ ide o verejné zdravie (lieky, hračky), ale aj v odvetviach, v ktorých dochádza k veľkým daňovým stratám, by sa mali rozvíjať osobitné iniciatívy.

Termín: priebežne.

6. Osveta a publicita

Nesmierne dôležitá je osвета v podnikoch o činnosti colných orgánov, ako aj osвета verejnosti v súvislosti s nebezpečenstvom pre zdravie, zamestnanosť a spoločnosť ako celok. Dá sa realizovať formou kampaní na hlavných hraničných priechodoch (najmä na medzinárodných letiskách), putovných kampaní, výstav v colných múzeách alebo poskytovania informácií spotrebiteľom.

Termín: priebežne

3.3 Posilňovanie medzinárodnej spolupráce

Okrem posilnenia kontrol EÚ v boji proti dovozu falšovaných výrobkov, ktoré zostanú jediným prostriedkom na zaistenie zásienok alebo riešenie jednotlivých oblastí trestných činov, je potrebné riešiť jadro problému aspoň zabránením vývozu falšovaných výrobkov a podľa možnosti aj zastavením výroby, čo vyžaduje medzinárodnú spoluprácu.

Podľa minimálnych noriem na ochranu práv duševného vlastníctva stanovených v dohode TRIPS majú síce colné orgány kontrolovať dovoz, skúsenosti colných orgánov EÚ však ukazujú, že je potrebné urobiť viac.

Po prvé: jedným z najúčinnějších spôsobov, ako **zaistiť výrobky ešte predtým, ako opustia štát, v ktorom boli vyrobené** (a ako zabrániť tomu, aby obchodníci s falšovanými výrobkami využívali bezpečné oblasti ako EÚ, Japonsko a USA na zastieranie skutočného pôvodu tovaru), je zavedenie **intenzívnych kontrol pri vývoze a prekládke**.

Po druhé: je dôležité zabezpečiť aj to, aby sa dohody o colnej spolupráci (alebo zodpovedajúce protokoly širších medzinárodných dohôd), ktoré umožňujú úzku spoluprácu s partnerskými administratívami a ktoré tvoria vhodný právny rámec pre dvojstranné opatrenia, využívali v plnom rozsahu a rozšírili sa aj na regióny s významným objemom výroby falšovaného tovaru. Mimoriadny význam mal v tejto súvislosti podpis dohody o colnej spolupráci s Čínou (z ktorej pochádza väčšina všetkých falšovaných výrobkov zhabaných colnými orgánmi EÚ) z apríla 2005.

Navrhované opatrenia:

1. Úprava dohody TRIPS Svetovej obchodnej organizácie

Rast počtu falšovaných výrobkov zhabaných pri prekládke už dlhšie poukazuje na to, že je potrebné zvážiť úpravu článku 51 dohody TRIPS¹³. Spočívalo by to v rozšírení súčasnej povinnosti uplatňovať colné kontroly na odhalenie falšovaných výrobkov pri dovoze aj na kontroly pri vývoze, tranzite, a prekládke¹⁴. V primeranej lehote je potrebné zvážiť rozšírenie rozsahu pôsobnosti článku 51 aj na porušenie niektorých iných práv duševného vlastníctva.

Termín: podľa rokovaní WTO.

2. Spolupráca so Svetovou colnou organizáciou (SCO), Europolom and Interpolom

Veľa skúseností získaných na úrovni Spoločenstva o rizikovom manažmente a využívaní štatistiky o zhabaných výrobkoch by mohlo byť zaujímavých aj na celosvetovej úrovni. Úzka, aktívna spolupráca s medzinárodnými subjektmi, ktoré sa touto problematikou zaoberajú najviac, napr. SCO, Europol a Interpol, by mohla sprostredkovať informácie o medzinárodných trendoch a prispieť k šíreniu praktického prístupu v širšom rámci. Šírenie odborných skúseností EÚ vo vzťahu k rizikovému manažmentu v tejto oblasti by zúčastneným stranám veľmi pomohlo.

Termín: 2005/2006

3. Dvojstranné dohody

Aby bol boj proti falšovaniu výrobkov v kľúčových problémových oblastiach úspešný, musia sa dať praktické nástroje (príručky rizikového manažmentu, štatistika, analýza trendov atď.) vyvinuté v EÚ k dispozícii aj obchodným partnerom EÚ. Právny základ pre spoluprácu a výmenu informácií poskytujú dohody o colnej spolupráci a dohody o partnerstve a spolupráci s prvkami o vzájomnej pomoci.

Príkladmi takejto spolupráce sú odborné vzdelávanie, výmeny úradníkov, odborných znalostí a informácií o aktuálnych trendoch.

¹³ V článku 51 dohody TRIPS sa uvádza: „Odloženie prepustenia colnými orgánmi“ V súlade s uvedenými ustanoveniami upravujú členovia postupy, aby umožnili nositeľovi práv, ktorý má oprávnené podozrenie, že môže dôjsť k dovozu výrobkov s falšovanou ochrannou známkou alebo pirátskych výrobkov porušujúcich autorské práva, podať príslušným správny alebo súdny orgánom písomnú žiadosť, aby colné orgány odložili prepustenie takéhoto tovaru do voľného obehu. Členovia môžu umožniť, aby takáto žiadosť bola podaná v súvislosti s tovarom, pri ktorom ide o iné porušenie práv duševného vlastníctva, ak sú splnené požiadavky tejto časti. Členovia môžu okrem toho zabezpečiť zodpovedajúce postupy, na základe ktorých by colné orgány odložili prepustenie nezákonného tovaru určeného na vývoz z ich územia.

¹⁴ Komisia už s touto otázkou oboznámila Radu TRIPS v júni 2005, keď predložila oznámenie o presadzovaní práv duševného vlastníctva, v ktorého kapitole zaoberajúcej sa s predpokladanými výsledkami sa uvádza, že „medzi oblasťami, ktorým by mala Rada TRIPS venovať osobitnú pozornosť, by mali byť... colné opatrenia a možnosť ich uplatňovania pri vývoze a tranzite“ (odsek 26 oznámenia Komisie IP/C/W/448).

Mali by sa napláňovať dohody o colnej spolupráci (alebo sa o nich vedú rokovania) so štátmi alebo organizáciami ako sú napr. India, Japonsko, členské štáty ASEAN¹⁵, Mercosur a Pakistan.

Komisia sa bude okrem toho usilovať, aby bola do budúcich dvojstranných dohôd zaradená kapitola o právach duševného vlastníctva a aby sa strany zaviazali, že budú colné kontroly uplatňovať nielen na dovoz, ale aj na vývoz, tranzit a prekládku tovaru, ktorý porušuje niektoré práva duševného vlastníctva.

Termín: priebežne

4. Osobitné činnosti v súvislosti s Čínou

Väčšina prípadov zhabania falšovaných výrobkov v EÚ sa týka dovozu z Číny a vzhľadom na jej tempo rozvoja bude ich počet pravdepodobne rýchlo stúpať. Čína je v centre záujmu colných orgánov aj z iných dôvodov (je známa ako dodávateľ východiskových látok surovín pre výrobu extázy v Európe, ako aj nebezpečných potravín, zábavnej pyrotechniky atď.). Čína prijala v boji proti falšovaniu výrobkov prísne colné právne predpisy; bude potrebné spolupracovať pri rozvíjaní zákonného obchodu a zároveň pri zastavení prekvitajúceho obchodu s falšovanými výrobkami. Právny rámec pre úzkou spoluprácu vytvorila nedávna dohoda o colnej spolupráci medzi ES a Čínou.

Okrem výmeny úradníkov a odborných znalostí by bol hlavným praktickým krokom smerom k zastaveniu nezákonného obchodu a výroby osobitný informačný systém na výmenu informácií medzi EÚ a Čínou. V prípade úspechu by sa tento prístup mohol rozšíriť na ďalších kľúčových obchodných partnerov.

Termín: rok 2006

5. Medzinárodní partneri pri zásadných opatreniach

Nedávne vyhlásenie zo stretnutia na najvyššej úrovni EÚ/USA poukázalo na jasný zámer USA a EÚ spolupracovať v boji proti falšovaniu a pirátstvu. Realizácia tohto zámeru znamená v praxi podporu výmeny odborných znalostí a informácií v colnej oblasti v rámci existujúcej dohody o colnej spolupráci medzi ES a USA. Okrem toho by bolo vhodné overiť, v ktorých oblastiach by EÚ mohla spojiť svoje sily s ďalšími partnermi.

Termín: 2005/2006

6. Rozmiestnenie colných úradníkov v hlavných regiónoch, z ktorých pochádzajú falšované výrobky

Rozsah falšovania výrobkov a potreba zastaviť výrobu pri zdroji znamená, že rozmiestnenie colných odborníkov na boj proti falšovaniu v kľúčových regiónoch, ako napr. v Ázii, by bolo investíciou s efektívne vynaloženými nákladmi. Priamym spojením medzi colnými orgánmi by sa dosiahli lepšie výsledky na základe spoločných skúseností a porozumenia. Tento bod by mala posúdiť Komisia a členské štáty.

Termín: rok 2006 a po ňom

---

¹⁵ Asociácia štátov juhovýchodnej Ázie.

4. ZÁVER

Prudký nárast počtu zhabaných výrobkov v EÚ poukazuje na to, že falšovanie výrobkov je nebezpečný a rozmáhajúci sa jav. Boj proti nemu vyžaduje politickú podporu a konkrétne opatrenia na ochranu EÚ a jej občanov pred nespravodlivým obchodom a nebezpečnými výrobkami.

Kvôli stále narastajúcemu objemu obchodu, najmä čo sa týka dovozu z Ázie, kde najväčší nárast zaznamenal nárast výroby v Číne, je EÚ vystavená možnej lavíne stále kvalitnejších falzifikátov. V obchode s falšovanými výrobkami sa dajú dosiahnuť vysoké zisky pri relatívne nízkom riziku, a tým sa stáva mimoriadne atraktívnym pre zločinecké organizácie a dokonca teroristov. Ak EÚ nebude energicky, rýchlo a náležite konať, bude onedlho príliš neskoro na účinný boj proti tejto vážnej hrozbe pre pracovné miesta, zdravie a bezpečnosť EÚ.

Rýchla implementácia súboru odporúčaní uvedených v časti 3 tohto oznámenia by výrazne posilnila kontroly colných orgánov v Spoločenstve zamerané na odhalenie falšovaných výrobkov a podporila by spoločné medzinárodné úsilie v boji proti tejto celosvetovej hrozbe.

S ohľadom na naliehavosť tohto narastajúceho problému sa toto oznámenie zameriava na hlavné oblasti, ktoré vyžadujú bezprostrednú pozornosť. V prípade potreby sa musia prijať aj iné opatrenia (napr. poskytovanie informácií o colných opatreniach všetkým žiadateľom o ochranné známky Spoločenstva, možné využívanie odborných znalostí colných orgánov na podporu náhodných kontrol v rámci Spoločenstva a posilnenie spolupráce s Úradom pre harmonizáciu na vnútrnom trhu – ÚHVT).

Navrhovaný akčný plán je realistický; s potrebnou politickou podporou by sa mohla väčšina opatrení realizovať už v blízkej budúcnosti.

* * *

PRÍLOHA

Falšované výrobky zhabané colnými úradmi

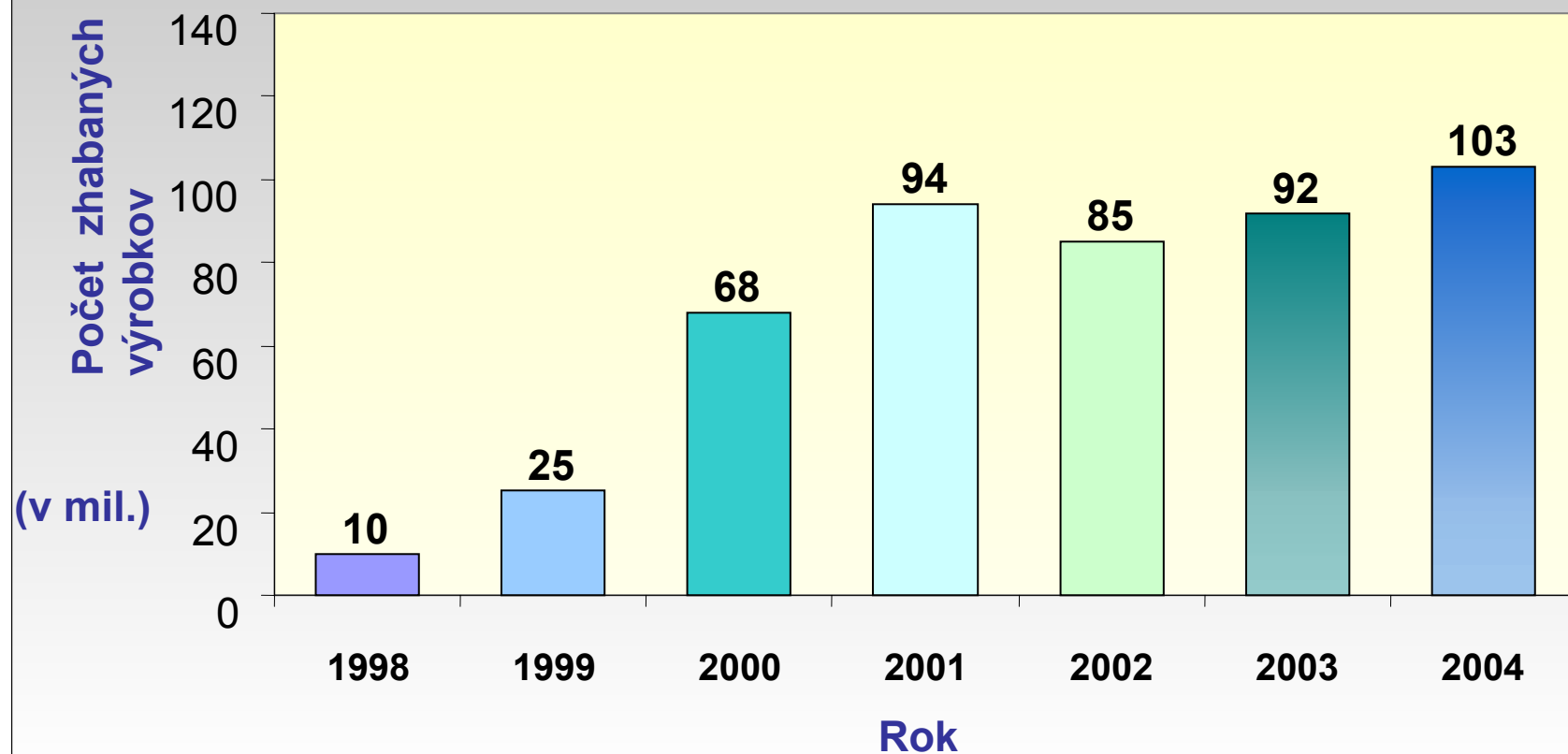
- Členenie podľa počtu evidovaných prípadov a zhabaných výrobkov podľa druhu výrobku – EÚ 2004
- Vývoj počtu výrobkov zhabaných v období 1998 – 2004
- Vývoj počtu žiadostí o konanie predložených colným orgánom v období 2000 – 2004
- Percentuálny podiel výrobkov zhabaných v roku 2003 podľa krajiny pôvodu
- Percentuálny podiel colných prípadov v roku 2003 podľa krajiny pôvodu

EÚ 2004

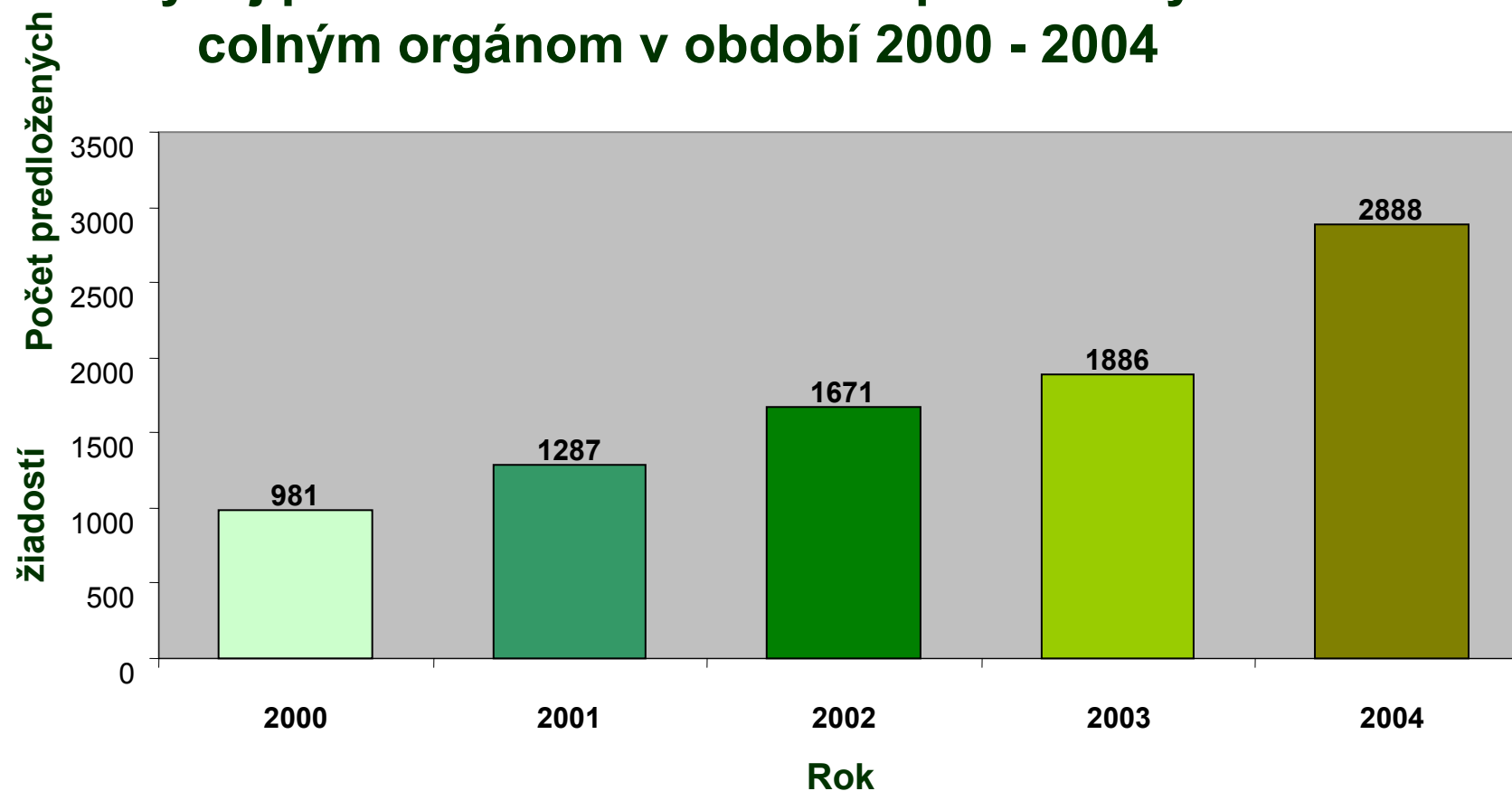
Členenie podľa počtu evidovaných prípadov a zhabaných výrobkov podľa druhu výrobku

Druh výrobku	Počet prípadov evidovaných colnými orgánmi	%	Počet zhabaných výrobkov	%	Porovnanie počtu výrobkov v období 2003-2004
Potraviny, alkoholické a iné nápoje	52	0,5	4,5 milióna	4	+ 196%
Parfémy a kozmetika	214	1	1 milión	1	- 22%
Odevy a doplnky	13 958	62	8 miliónov	8	+ 102%
a) športové odevy	3 906	17	1 milión	1	+ 140%
b) ostatné odevy (konfekcia,...)	4 704	21	2 milióny	2	+ 26%
c) odevné doplnky (tašky, slnečné okuliare...)	5 348	24	5 miliónov	5	+ 146%
Elektrické zariadenia	848	4	4 milióny	4	+ 712%
Počítačové vybavenie (počítače, monitory...)	125	1	1 milión	1	+ 900%
CD (audio, hry, softvér, DVD atď.)	2 781	12,5	18 miliónov	18	- 57%
Hodinky a šperky	2 230	10	0,5 milióna	1	- 20%
Hračky a hry	516	2	18 miliónov	17	+ 46%
Ostatný tovar	1 347	6	10 miliónov	6	+ 58%
Cigarety	313	1	38 miliónov	40	+ 14%
EÚ SPOLU	22 384	100	103 miliónov	100	+ 12%

Vývoj počtu výrobkov zhabaných v období 1998 - 2004

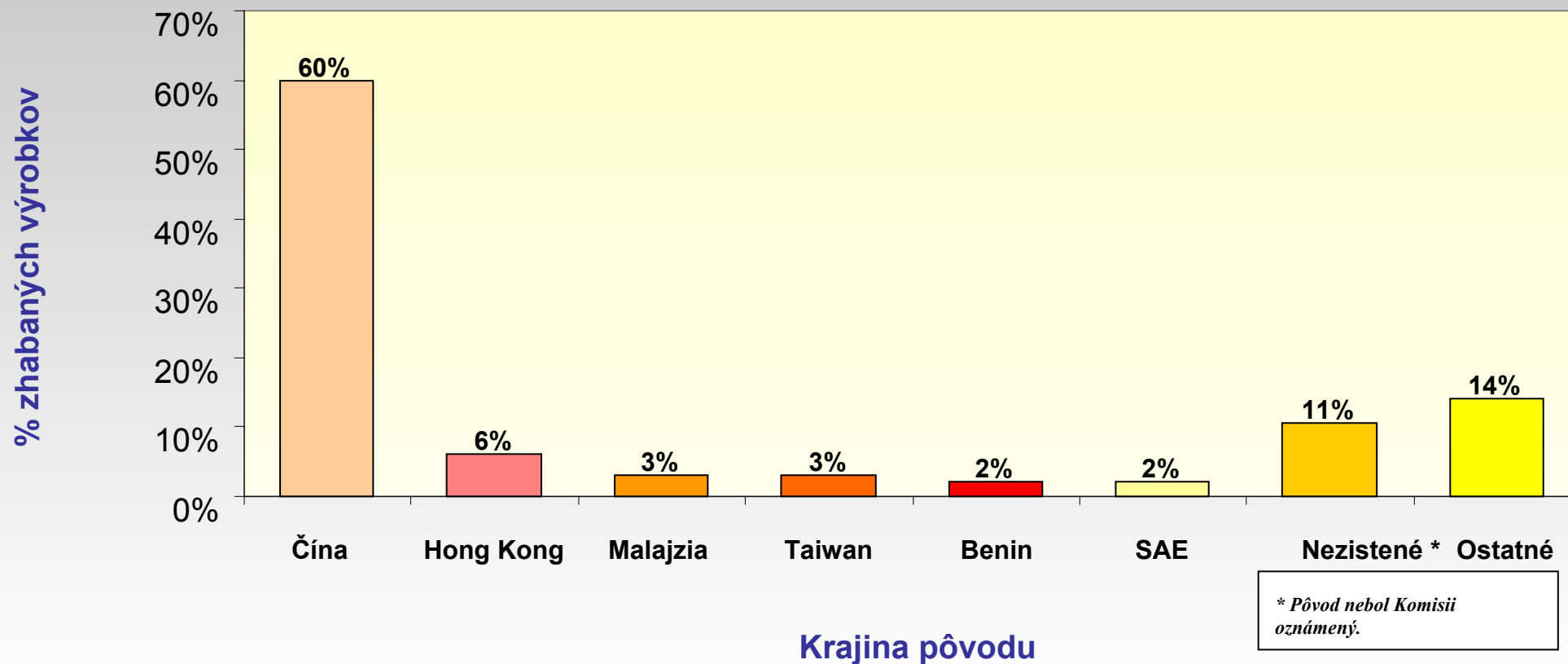

Vývoj počtu žiadostí o konanie predložených colným orgánom v období 2000 - 2004

POZNÁMKA: Predložením žiadosti o konanie žiada nositeľ práv colné orgány, aby kontrolovali akýkoľvek tovar podozrivý z porušovania ich práv duševného vlastníctva

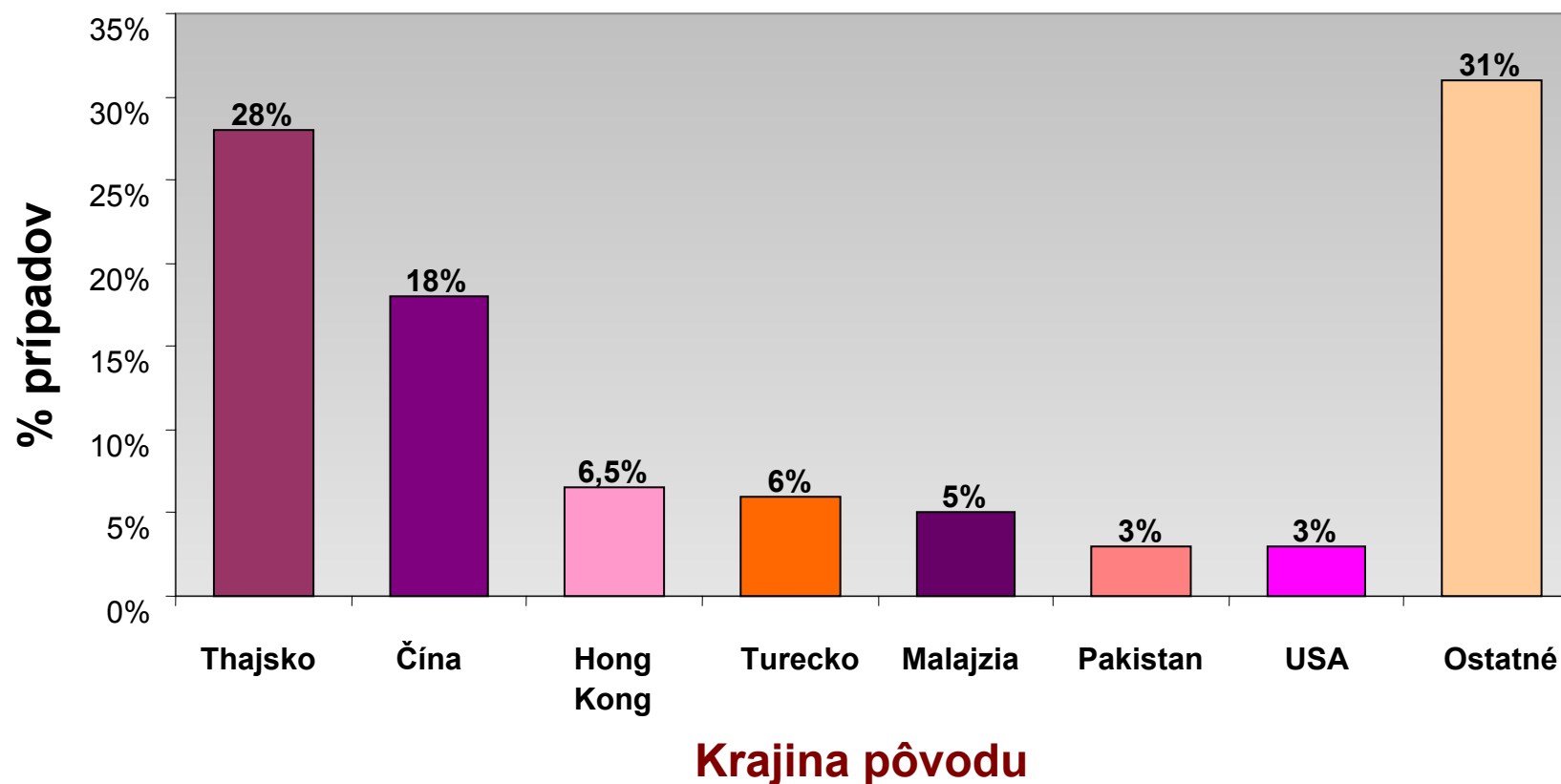
Percentuálny podiel výrobkov zhabaných v roku 2003
podľa krajiny pôvodu

SK

SK

Percentuálny podiel colných prípadov v roku 2003 podľa krajiny pôvodu

SK

SK